

مروری بر یک دهه تلاش برای اعتلای کیفیت حسابرسی در سطح جهان

ترجمه: سعید سپهرم، محمدعلی عضدی

این مقاله فعالیتهای هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حسابرسی^۱ را شرح می‌دهد و در سال ۲۰۱۶ منتشر شده است.

هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حسابرسی دهمین سالروز آغاز همکاری برای انتظام‌بخشی بین‌المللی حسابرسی را جشن می‌گیرد

۱۵ سپتامبر ۲۰۱۶؛ دهمین سالروز آغاز به‌کار هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حسابرسی است که در سال ۲۰۰۶ از سوی مراجع مستقل انتظام‌بخشی حسابرسی ۱۸ حوزه گزارشگری، تأسیس شد و اینک در سطح جهان دارای ۵۲ عضو است. مأموریت این نهاد عبارت است از خدمت در جهت حفظ منافع عمومی و تسهیل امر حمایت از منافع سرمایه‌گذاران از راه بهبود کیفیت حسابرسی در سطح جهان. این نهاد از ابتدای کار با تأکید بر سهیم کردن دیگران در اطلاعات محیط اطراف بازار خدمات حسابرسی و تجربه‌های عملی در زمینه فعالیتهای مستقل انتظام‌بخشی حسابرسی، خواهان اعتلای تشریک مساعی، ثبات قدم در فعالیتهای انتظام‌بخشی و تدوین مبانی گفتمانی با دیگر سازمانهای بین‌المللی ذینفع در کیفیت حسابرسی بوده و اینک به سازمان بین‌المللی پیشرو در امور حسابرسی تبدیل شده است.

در جلسه‌های عمومی سالانه‌ای که هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حسابرسی بانی تشکیل آنها است، نمایندگان بیش از صد نهاد حاضر در این جلسه‌ها به بحث درباره بهبود راهبردهای خود، مشکلات جدید، چالش‌های حرفه حسابرسی و رویکردهای راهبردی برای حفظ کیفیت حسابرسی می‌پردازند. این نهاد در ضمن برگزاری این جلسه‌ها، با مدیران ۶ مؤسسه بزرگ حسابرسی دارای بزرگترین شبکه جهانی، مراجع تدوین‌کننده استانداردهای بین‌المللی، سرمایه‌گذاران و اعضای کمیته‌های حسابرسی نیز به هم‌فکری می‌پردازد. هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حسابرسی با ایجاد چندین کارگروه، گروه عملیاتی و نیز کارگاه‌های آموزشی بازرسی و چگونگی اعمال قوانین و مقررات، حل مسائل مهم حیطه انتظام‌بخشی حسابرسی را وجهه همت قرار داده است و برای کمک به شناسایی روندهای موجود در زمینه ارتقای کیفیت حسابرسی، اقدام به برگزاری جلسه سالانه بررسی یافته‌های بازرسی‌های مزبور می‌کند که به اطلاع‌رسانی درباره تلاشهای جمعی این نهاد برای ارتقای کیفیت حسابرسی در سطح جهان، به‌مثابه بخش مکمل نظامها و روشهای بازرسی و نظارت اعمال شده از سوی مسئولان انتظام‌بخشی در سطح هر مؤسسه حسابرسی و در دسترس عموم قرار دادن سالانه یافته‌های مزبور، می‌پردازد.

هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حسابرسی به‌عنوان یکی از بخشهای برنامه تسهیل دسترسی ذینفعان به نتیجه فعالیتهای خود، اقدام به برگزاری ده‌ها برنامه اطلاع‌رسانی عمومی، پذیرش درخواستهای هرگونه اظهارنظر درباره تدوین استانداردهای پیشنهادی و تشریک مساعی فعالانه با دیگر حوزه‌های گزارشگری غیر عضو علاقه‌مند به بهبود یک نظام و روش مستقل نظارت بر حسابرسی کرده است. این نهاد همچنین در زمینه دیگر موارد مرتبط با حسابرسی، با سازمانهای بالادستی ناظر بر فعالیتهای خود همچون کمیته ناظران بانکداری بازل^۲، کمیسیون اروپا^۳، هیئت ثبات مالی^۴، انجمن بین‌المللی ناظران بیمه^۵، سازمان بین‌المللی کمیسیونهای بورس اوراق بهادار^۶، هیئت نظارت بر منافع همگانی^۷ و بانک جهانی^۸، همکاری می‌کند.

دستاوردهای برجسته

دستاوردهای برجسته هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حسابرسی به‌ترتیب تاریخ در جدول ۱ شرح داده شده است.

جدول ۱- دستاوردهای برجسته هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حسابرسی

۲۰۰۶	• در میزگردی به میزبانی شورای عالی حساب‌رسان رسمی فرانسه (H3C) در پاریس، هیئت‌های انتظام‌بخشی حساب‌رسان کشورهای استرالیا، اتریش، برزیل، کانادا، دانمارک، فرانسه، آلمان، ایرلند، ایتالیا، ژاپن، مکزیک، هلند، نروژ، سنگاپور، آفریقای جنوبی، اسپانیا، سوئد و بریتانیا با تشکیل هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حساب‌رسان موافقت کردند و جفری لوسی (Jeffrey Lucy)، ریاست کمیسیون سرمایه‌گذاری و اوراق بهادار استرالیا و پال بویل (Paul Boyle)، مدیر اجرایی شورای گزارشگری مالی بریتانیا را به‌عنوان اولین رئیس و نایب‌رئیس آن برگزیدند.
۲۰۰۷	• اولین جلسه هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حساب‌رسان به میزبانی هیئت نظارت بر حساب‌داران و حساب‌رسان رسمی ژاپن (CPAAOB) با حضور تمامی اعضا در توکیو برگزار شد و مسئولان هیئت‌های انتظام‌بخشی حساب‌رسان کشورهای فنلاند، کره جنوبی، سریلانکا، سوئیس و آمریکا به عضویت آن پذیرفته شدند. اولین کارگاه آموزشی بازرسی در آمستردام تشکیل شد و در پی آن، ۹ کارگاه آموزشی دیگر برگزار گردید.
۲۰۰۸	• اعضای هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حساب‌رسان، اساسنامه سازمان شامل هدف‌های کلی، اصول راهنما و مقررات ناظر بر فعالیت‌های آن را تصویب کردند. • هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حساب‌رسان برای درک بهتر ساختار شبکه جهانی فعالیت ۶ مؤسسه بزرگ حساب‌رسان و چگونگی ایفای نقش هریک از آنها در شبکه مزبور و بحث درباره مسائل مربوط به کیفیت حساب‌رسان، اقدام به برگزاری جلسه‌هایی با کادر رهبری این ۶ مؤسسه کرد.
۲۰۰۹	• هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حساب‌رسان، اولین جلسه گفتگو با گروه‌های مختلف نمایندگان سرمایه‌گذاران را هم‌زمان با تشکیل اولین مجمع عمومی خود برگزار کرد. • شورای مشورتی (AC) شامل گروه کوچکی از اعضای این نهاد برای کمک و ارائه نظرهای مشورتی به رئیس و نایب‌رئیس هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حساب‌رسان به‌طور رسمی آغاز به‌کار کرد.
۲۰۱۱	• هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حساب‌رسان، ۱۱ اصل اساسی حاکم بر فعالیت‌های انتظام‌بخشی حساب‌رسان مستقل را با رویکرد ارتقای نظارت مستقل جهانی بر حساب‌رسان، تدوین کرد. • هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حساب‌رسان به گروه نظارت (MG) شامل نهادهای مالی و مراجع انتظام‌بخشی بین‌المللی پیوست که تلاش‌های خود را وقف حفظ منافع عمومی در حیطه‌های مرتبط با تدوین استانداردهای بین‌المللی حساب‌رسان و ارتقای کیفیت حساب‌رسان کرده‌اند.
۲۰۱۲	• هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حساب‌رسان، اولین گزارش سالانه خود را منتشر می‌سازد. • هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حساب‌رسان، اقدام به انتشار اولین گزارش بررسی یافته‌های بازرسی سالانه خود کرد که به مرور اجزای مسائل شناسایی شده از سوی اعضا در سراسر جهان اختصاص داشت. بررسی مزبور با هدف تعیین سطح فعالیت‌های بازرسی، شناسایی یافته‌های مشترک بازرسی‌های مربوط به حساب‌رسان شرکت‌های سهامی عام، و پاسخ‌های دریافتی به درخواست هیئت ثبات مالی (FSB) مبنی بر ارائه اطلاعات در خصوص یافته‌های حاصل از بازرسی از حساب‌رسان نهادهای مالی مهم، طراحی شده بود. از آن تاریخ تاکنون، ۳ بررسی دیگر از این نوع انجام و یافته‌های حاصل از آنها منتشر شده است.
۲۰۱۳	• هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حساب‌رسان، اولین اظهار نظر رسمی خود درباره متون پیشنهادی هیئت استانداردهای بین‌المللی حساب‌رسان و اطمینان‌بخشی (IAASB) را صادر و با این کار، مرحله جدیدی از تعامل‌های نظری جاری با تدوین‌کنندگان استانداردهای مزبور را آغاز کرد.
۲۰۱۴	• تعداد اعضای هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حساب‌رسان به ۵۰ عضو رسید.
۲۰۱۵	• اعضای نهاد هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حساب‌رسان، توافقنامه چندجانبه همکاری در تبادل اطلاعات مربوط به نظارت بر حساب‌رسان (MMOU) را تصویب کردند. توافقنامه مزبور، تبادل اطلاعات محرمانه در میان اعضا در مورد نظارت همگانی بر حساب‌رسان و مؤسسه‌های حساب‌رسان شامل بازرسی، بازرسی، اعمال و اجرای قانون و ثبت موارد مربوط را تسهیل می‌کند. • هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حساب‌رسان، نشریه‌ای برای رهبری فکری با نام «گرایش‌های جاری در صنعت حساب‌رسان» را منتشر ساخت که به بررسی وضعیت فعلی و گرایش‌ها و روندهای جاری در صنعت مزبور در ۶ زمینه اصلی (درآمد و رشد مؤسسه، رقابت در بازار حساب‌رسان، نظام راهبری در چارچوب ساختار شبکه جهانی، الگوی مشارکت و تهدید دعوی حقوقی، کیفیت و دامنه منابع در بازار نیروی کار و تأثیر فناوری‌های نوپدید بر حساب‌رسان) پرداخت. • هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حساب‌رسان، گزارش بررسی نظام‌های اجرای مقررات را منتشر و اولین کارگاه آموزشی خود در این زمینه را در تایوان برگزار کرد.
	• هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حساب‌رسان، اولین گزارش بررسی موضوعی خود در زمینه چگونگی به‌کارگیری اصول اصلی ۹ و ۱۱ این نهاد از سوی اعضا درباره بازرسی مبتنی بر ریسک و گزارشگری بازرسی را منتشر کرد. کارگروه جهانی کیفیت حساب‌رسان (GAQWG) وابسته به هم‌نشینی و شش شبکه مؤسسه‌های بزرگ حساب‌رسان بر سر راهکار جدید بهبود کیفیت حساب‌رسان در عرصه جهانی توافق کردند. • کارگروه هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حساب‌رسان که اغلب با شش شبکه مؤسسه‌های بزرگ حساب‌رسان در تعامل است، یک هدف قابل‌سنجش برای کاهش یافته‌های حساب‌رسان را پیشنهاد کرد؛ یعنی دستیابی به یک کاهش حداقل ۲۵ درصدی طی چهار سال آینده در حساب‌رسان‌های دارای حداقل یک یافته که از سوی اعضای این کارگروه گزارش خواهد شد.

- ۲۰۱۶ • اعضای هم‌نشینی، تأسیس دبیرخانه‌ای دائمی در توکیو ژاپن را تصویب کردند. این اقدام، همگام با استقرار ساختار راهبری جدید هم‌نشینی زیر نظر رهبری هیئت‌مدیره از آوریل ۲۰۱۷، منجر به بهبود چشمگیر توانمندیهای سازمانی و افزایش توانایی آن در تعامل هدفمند برای ارتقای کیفیت حسابرسی خواهد شد.
- هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حسابرسی، اقدام به ایجاد گروه مشورتی (AG) کرد که دربرگیرنده بلندمرتبه‌ترین نمایندگان سرمایه‌گذاران و برترین اعضای انجمن کمیته‌های حسابرسی در سراسر جهان است.
- هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حسابرسی، راهنمای مرجع خود با هدف یاری‌رسانی به حوزه‌های گزارشگری غیرعضو در برقراری سامانه‌های مستقل نظارت بر حسابرسی را منتشر کرد.
- هم‌نشینی بین‌المللی مراجع مستقل نظارت بر حسابرسی، جشن دهمین سالگرد تأسیس خود را برگزار می‌کند.

پانوشتها:

- 1- International Forum of Independent Audit Regulators (IFIAR)
- 2- Basel Committee of Banking Supervisors
- 3- The European Commission
- 4- The Financial Stability Board (FSB)
- 5- International Association of Insurance Supervisors (IAIS)
- 6- International Organization of Securities Commissions (IOSCO)
- 7- Public Interest Oversight Board (PIOB)
- 8- World Bank

منبع:

IFIAR, IFIAR Celebrates 10 Years of Cooperation in International Audit Regulation, www.ifiar.org, 2016

